

Nr 8

Av herr Carlsson i Huskvarna m. fl., om utredning angående särskilda bottenavdrag för folkpensionärer.

(Lika lydande med motion nr 8 i Första kammaren)

Som vi upprepade gånger tidigare motionsvis påvisat är många folkpensionärers beskattning illa avvägd och oskäligt betungande. Detta gäller alla som vid sidan av sin folkpension har mindre sidoinkomster.

Det extra avdrag för nedsatt skatteförmåga som medges upphör efter en snäv avtrappning redan vid mycket låga sidoinkomster. Det uppstår redan därför en kraftig marginalskatteeffekt i vissa inkomstlägen. Det stannar emellertid inte endast härvid. Bostadstilläggen är t. ex. också inkomstprövade och reduceras likaså starkt i motsvarande inkomstlägen. Till en brant stigande skatteprogression skall alltså läggas effekten av en snabb reducering av förmåner och inkomstbortfall. Ses sålunda till den skattskyldiges totala ekonomiska situation — vilket man givetvis bör göra vid en avvägning av skatteförmågan — utsätts en stor grupp folkpensionärer för en faktisk marginalbelastning utan motstycke vid jämförelse med de flesta andra skattskyldiga i motsvarande inkomstläge. Vi anser det alljämt som en gård av elementär rättvisa och hänsyn till folkpensionärernas inkomstläge, att de skattemässiga och socialpolitiska tröskelproblem som här föreligger kombinerade icke bedömes oberoende av varandra utan ses som en helhet. Det är från denna utgångspunkt en korrigerig med det snaraste bör ske.

Det måste befaras, att den grupp pensionärer som drabbas av dessa olägenheter är betydande. Många pensionärer sätter värde på att också efter pensionsåldern ha ett extra arbete, som ger en mindre inkomst vid sidan om folkpensionen. I största utsträckning är det dessa pensionärer som drabbas. Men det gäller också dem som har att skatta för hyresvärde av egen fastighet eller avkastning av ett mindre sparkapital. Det gäller vidare den stora grupp som erhåller livränta och andra pensionsförmåner. Det är t. ex. uppenbart att många pensionärer under ATP:s uppbyggnads-tid kommer att drabbas av här berörda tröskelproblem.

I årets statsverksproposition framlägges nu det i höstas aviserade förslaget om ändrade avdragsregler för kommunalt bostadstillägg och därmed jämförliga inkomstprövade tillägg inom folkpensioneringen. Ändringen av reglerna syftar till att för den enskilde pensionären mildra det faktiska

bortfall av mindre extrainkomster vid sidan av ålderspensionen, som de gällande reduceringsreglerna medför. Ändringen innebär ett — låt vara senkommet — erkännande från regeringens sida av att vår kritik varit berättigad. Men som tidigare framhållits gäller problemet inte bara avdragsreglerna för de inkomstprövade tilläggen inom folkpensioneringen. Det gäller också beskattningsreglerna. Därför bör även dessa ändras.

Vi anser således, att det här föreligger en skatteorättvisa, som både från principiella utgångspunkter och med tanke på sin storleksordning måste anses vara av sådan beskaffenhet, att en delreform ofördröjligen bör genomföras utan att en framtida allmän skatterevision avvaktas. Det kan inte längre vara rimligt att lägga extra skattebördor på just folkpensionärernas sidoinkomster. Det gäller ju här en grupp inkomsttagare som eljest i olika sammanhang är föremål för samhällets särskilda omvårdnad.

Det bör vara möjligt att uppnå en teknisk lösning som tillfredsställande förmår tillgodose detta krav åtminstone för de allra flesta pensionärer. En reform bör sikta på att ändra bestämmelserna för det särskilda avdraget så att detta avtrappas mindre snabbt än vad nu är fallet. Lösningen bör vidare utformas så, att den ges en inom angiven gräns generell utformning. Därigenom undviks de olägenheter som eljest kan följa av brister i initiativ eller skattetekniska kunskaper från pensionärernas sida, och man undviker också de ojämnheter som kan följa av växlande praxis bland olika beskattningsnämnder.

Under hänvisning till det anförda får vi således yrka,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt utredning och förslag till sådana bottenavdrag för folkpensionärer att den oskäligen skattebelastningen av pensionärernas inkomster vid sidan av folkpensionen bringas att upphöra.

Stockholm den 15 januari 1963

M. Berglund

Olaus Nyberg

Henning Carlsson

i Huskvarna

Arvid Nilsson

i Lönsboda